

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 025221 20 Uvp
Banjaluka, 11.05.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi J. T. iz B. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 22.07.2019. godine, Fond ... u predmetu priznavanja prava na invalidsku penziju, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 025221 19 U od 09.11.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 11.05.2022. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 025221 19 U od 09.11.2020. godine preinačava, tako da se tužba odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom uvažena je tužba i poništen uvodno označeni osporeni akt, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijala B. broj ... od 29.05.2013. godine. Tim prvostepenim rješenjem je tužiocu priznato pravo na invalidsku penziju u iznosu od 115,20 KM mjesečno, počev od 13.03.2013. godine, jer je nalazom, ocjenom i mišljenjem Organa za vještačenje u prvom stepenu broj ORS-... od 13.03.2013. godine utvrđeno da kod tužioca postoji invalidnost - gubitak radne sposobnosti, počev od 13.03.2013. godine zbog bolesti.

Uvaženje tužbe se obrazlaže razlozima da je tuženi nezakonito postupio kada je ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa od 29.05.2013. godine, kojim je tužiocu priznato pravo na invalidsku penziju po osnovu šećerne bolesti, ali je zaključeno da se ista ne može dovesti u uzročno-posljedičnu vezu sa vršenjem vojnih dužnosti tužioca u ratu, jer taj zaključak nije obrazložen, niti zasnovan na ispravama spisa. Sud je iznio istorijat ovog upravnog postupka u kome je prethodno doneseno šest presuda Okružnog suda u Banjaluci, ukazujući da je osporeni akt donesen u izvršenju presude broj 11 0 U 023202 18 U od 06.06.2019. godine kojom je tuženom data uputa da pribavi nalaz i mišljenje organa vještačenja koji bi sačinili ljekari odgovarajuće specijalnosti (a ne fizijatar) i koji bi otklonili nedostatke i nejasnoće u pogledu okolnosti da li je bolest tužioca uzročno-posljedično vezana za ratne okolnosti, zaključujući da tuženi nije ispoštovao ove upute suda. Obrazloženo je da je tuženi u izvršenju pomenute presude broj 11 0 U 023202 18 U od 06.06.2019. godine pribavio nalaz i mišljenje Konzilijuma koji je formiran u skladu sa odredbom člana 30. Uredbe o medicinskom vještačenju u penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 2/13 - u daljem tekstu: Uredba) i koji je iznio zaključak da bolest tužioca nije uzročno-posljedično vezana za vršenje vojnih dužnosti, te da činjenica što je tužiocu izmjerena povišena vrijednost šećera u krvi dana

15.03.1996. godine od 9,3 mmol/L (za vrijeme učešća u ratu), ne znači da je tada zadobio šećernu bolest, jer ova izmjerena vrijednost šećera u krvi, bez nalaza i mišljenja ljekara specijaliste u periodu od 1996. do 2004. godine koji bi postavio dijagnozu i odredio adekvatnu terapiju, nije dovoljan osnov za izvođenje suprotnog zaključka. Sud je naveo da se Konzilijum bavio tumačenjem šećerne bolesti, načinom na koji ona nastaje i kako se dijagnostifikuje, ali je zaključio da to uopšte nije bio zadatak Konzilijuma koji je samo trebao dati odgovor na pitanje da li je šećerna bolest tužioca uzročno-posljedično vezana za učešće u ratnim okolnostima, a koji odgovor nije dao. Konačno je zaključeno da se ova okolnost može utvrditi samo na osnovu „uvida u dokumentaciju sa ratišta gdje je tužilac proveo četiri godine ili prikupljanjem izjave tužioca ili drugih svjedoka koji treba da svjedoče o ratnim naporima kojima je tužilac bio izložen u periodu kada su mu vrijednosti šećera u krvi, u odnosu na ranije utvrđene, bitno promijenjene“, a koje činjenice Konzilijum kao stručno tijelo nije utvrđivao, zbog čega se postavlja pitanje kako se uopšte izjasnio o spornoj okolnosti, što je tuženi morao imati u vidu i zatražiti dodatno pojašnjenje, a kada to nije učinio postupio je nezakonito, uporno i nepotrebno odugovlačeći ovaj postupak.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tuženi pobija zakonitost iste zbog povreda propisa o postupku koje su od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu interpretira zaključak suda i navodi da iste nije osnovan, jer je ispoštovao sve upute iz prethodne presude broj 11 0 U 023202 18 U od 06.06.2019. godine. Navodi da je u obrazloženju osporenog akta jasno naveo da se Konzilijum izjasnio da laboratorijski nalaz šećera u krvi iz 1994. godine nema posebnu težinu i vrijednost jer je isti u referentnim vrijednostima, da laboratorijski nalaz koji je tužilac uradio 15.03.1996. godine i u kojem su povišene vrijednosti šećera u krvi 9,3 mmol/L nije sporan, da nema podataka da se tužilac nakon te povišene vrijednosti šećera u krvi javljao ljekaru internisti koji bi ovo stanje detaljnije i podrobnije klinički ispitao i potvrdio, da je tužilac liječen oralnim antidijabeticima, bez nalaza o prijedlogu interniste za isto, a da tek 2004. godine tužilac ima kliničko ispitivanje, što znači da period od 1996. godine do 2004. godine nije potkrijepljen bilo kakvom medicinskom dokumentacijom koja bi kvalifikovano upućivala na postojanje šećerne bolesti. Iz navedenog nije jasno na osnovu čega sud smatra da se može utvrditi postojanje uzročno-posljedične veze između šećerne bolesti i učešća tužioca u ratu, ako o toj bolesti ne postoje relevantni dokazi. Navodi da se ne može prihvatiti mišljenje suda da zadatak Konzilijuma nije bio da tumači medicinsku stranu šećerne bolesti, posebno ako se ima u vidu da Konzilijum čine ljekari specijalisti koji nesporno imaju ovo ovlašćenje. Dodaje da sud očigledno zanemaruje okolnost da tužilac nema relevantnu medicinsku dokumentaciju kojom bi mogao dokazati svoju tvrdnju da je kod njega šećerna bolest nastala kao posljedica učešća u ratu i tendenciozno nameće pribavljanje dokaza kao što su izjava tužioca ili izjave svjedoka iz kojih bi se trebalo tako nešto utvrđivati, pri čemu podsjeća da je prema Uredbi uloga ljekara vještaka da ocijeni medicinsku dokumentaciju i eventualno pregleda osiguranika, a ne da saslušava svjedoke o okolnostima koje nisu od uticaja na ocjenu. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužba odbije.

Tužilac u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan. Podsjeća da je prvostepenim rješenjem od 29.05.2013. godine ostvario pravo na invalidsku penziju, na koje rješenje se žalio jer su organi vještačenja utvrdili da šećerna bolest po osnovu koje je penzionisan nije u vezi sa ratnim okolnostima, sa čim je tužilac onemogućen da ostvari uvećanu penziju, a koje zaključke organa vještačenja nižestepeni sud nije prihvatio u sedam presuda donesenih u ovoj upravnoj stvari. Ukazuje da je osnovno oboljenje po osnovu kojeg je penzionisan dijabetes, a da ima priznat status ratnog vojnog invalida po osnovu dijabetesa, zbog čega je neshvatljiva tvrdnja tuženog da tužiočeva nesposobnost za rad nije uzročno-posljedično vezana sa učešćem u ratu.

Citira dijelove obrazloženja svih sedam presuda i zaključuje da je zahtjev tuženog „neozbiljan, nestručan, neljudski i krajnje drzak“ kako prema njemu, tako i prema Okružnom sudu u Banjaluci, zbog čega predlaže da se isti odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pobijanom presudom je uvažena tužba i poništen osporeni akt od 22.07.2019. godine, uz iznošenje razloga od strane nižestepenog suda čiju pravilnost osnovano pobija tuženi navodima zahtjeva.

Nižestepeni sud je izveo zaključak da tuženi nije ispoštovao primjedbe i upute suda date u prethodnoj presudi broj 11 0 U 023202 18 U od 06.06.2019. godine, a koji zaključak nije zasnovan na ispravama spisa. Ovo stoga što iz istog proizilazi da je tuženi upravo poštujući upute iz pomenute presude predmet dostavio na vještačenje Konzilijumu formiranom u skladu sa odredbom člana 30. Uredbe, koji sačinjavaju specijalista prim. dr endokrinolog M. B., prim. dr S. G. specijalista interne medicine i dr M. P. specijalista interne medicine, a koji tim ljekara specijalista je argumentovano obrazložio svoj zaključak da se šećerna bolest tužioca po osnovu koje je penzionisan 2013. godine ne može dovesti u vezu sa vršenjem vojnih dužnosti tužioca u ratu. Iz obrazloženja nalaza, ocjene i mišljenja Konzilijuma broj ... od 19.07.2019. godine je jasno koji su medicinski razlozi opredijelili Konzilijum da iznese ovakav zaključak, odnosno obrazloženo je da okolnost što je tužiocu za vrijeme učešća u VRS dana 15.03.1996. godine izmjerena povišena vrijednost šećera u krvi od 9,3 mmol/L, sama po sebi, bez druge medicinske dokumentacije, konkretno nalaza i mišljenja ljekara interniste koji bi postavio dijagnozu i propisao odgovarajuću terapiju, ne znači da je bolest tad nastala. U tom je pravcu Konzilijum bio ovlašćen da obrazloži kako se i na koji način inače dijagnostifikuje šećerna bolest, da su potrebna najmanje dva uzastopna uzorka krvi na tašte i pregled od strane ovlašćenog ljekara interniste koji stanje detaljno klinički ispituje i potvrđuje, čega kod tužioca nije bilo sve do 2004. godine kada mu je postavljena dijagnoza dijabetes po osnovu koje je penzionisan 2013. godine.

Navedeni zaključak Konzilijuma je zasnovan na priloženoj medicinskoj dokumentaciji tužioca koja je jedina relevantna, zbog čega nije osnovan stav suda da je Konzilijum kao stručno tijelo bio dužan vršiti uvid u „dokumentaciju sa ratišta“ (jer tužilac nema druge dokumentacije osim one koju je predao i koja je sva ocijenjena), te posebno saslušavati tužioca i svjedoke u vezi sa ratnim naporima kojima je tužilac bio izložen u vrijeme kad mu je laboratorijskim nalazima izmjerena povišena vrijednost šećera u krvi, obzirom da izvođenje ove vrste dokaza nije predviđeno Uredbom, a svakako ne bi doprinijelo utvrđivanju sporne okolnosti o uzročno-posljedičnoj vezi za koju je relevantna samo odgovarajuća medicinska dokumentacija koje tužilac nema u periodu od 1996. do 2004. godine, kako to i tuženi pravilno ističe u zahtjevu.

Konačno treba dodati da na zakonitost odlučivanja tuženog nije od uticaja okolnost što je tužilac ostvario status ratnog vojnog invalida po osnovu šećerne bolesti, jer taj postupak vode drugi organi u skladu sa drugim propisima, dok su za postupak ostvarivanja prava po osnovu invalidnosti, uključujući i utvrđivanje uzročno-posljedične veze između invalidnosti i učešća u ratu, isključivo nadležni organi vještačenja Fond ..., kako to propisuje odredba člana 124. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 82/13 i 103/15), u vezi sa odredbom člana 16. stav 4. tačka 1) Uredbe, a koji organi su

u konkretnom slučaju iznijeli valjane medicinske zaključke koje je osnovano prihvatio tuženi zasnivajući na njima osporeni akt od 22.07.2019. godine, kojim je pravilno odbio žalbu tužioca izjavljenu protiv prvostepenog rješenja od 29.05.2013. godine.

Kako je nižestepeni sud poništio zakonitu i pravilnu odluku tuženog, proizilazi da je pobijana presuda zahvaćena povredama iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tuženog uvažava i ista preinačava na način da se tužba odbija, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić